

Keuruun keskustan maisemaselvitys

Keuruun keskustan osayleiskaava

Keski-Suomen maa- ja kotitalousnaiset / ProAgria Keski-Suomi

1.11.2018

Sisällys

1. Johdanto	1
1.1 Työn tarkoitus ja tavoitteet	1
1.2 Selvitysalue	1
2. Menetelmät ja aineistot	1
3. Maisemarakenne.....	3
3.1 Luonnonpiirteet	5
3.1.1 Topografia.....	5
3.1.2 Maa- ja kallioperä	5
3.1.3 Vesistöt	5
3.2 Kulttuuriympäristö	5
3.2.1 Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet	5
3.2.2 Maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet	5
3.2.3 Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009)	7
3.2.4 Maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt	8
3.2.5 Perinnemaisemat.....	8
3.2.6 Muinaisjäännökset	9
3.3 Luonto- ja virkistysalueet.....	11
3.4 Maisemahäiriöt.....	12
4. Maiseman ja kulttuuriympäristön arvojen huomioiminen alueen kehittämisessä	12
Lähteet	13

Liite 1. Maisema-analyysi

1. Johdanto

1.1 Työn tarkoitus ja tavoitteet

Tämä maisemaselvitys on laadittu Keuruun keskustan osayleiskaavan tausta-aineistoksi.

Keuruun keskustan osayleiskaavan tavoitteena on luoda edellytykset monipuoliselle asumiselle, työnteolle, palveluille, virkistäytymiselle ja liikenteelle taajamassa sekä ottaa huomioon infrastruktuurin taloudellisuusnäkökohdat ja kaupungin vetovoimaisuustekijät. Osayleiskaavalla osoitetaan sopivat alueet rakentamiselle siten, että tärkeät luonnon-, maisema-, kulttuuri- ja virkistysarvot säilyvät. Kaavoitustyön tavoitteena on mahdollistaa elinkeinojen, asumisen, matkailun, virkistys- ja liikenteen kehittäminen.

Maisemaselvityksen tavoitteena on kartoittaa Keuruun keskusta-alueen maiseman ja kulttuuriympäristön arvot ja ominaispiirteet. Maisemaselvityksen on tarkoitus palvella niin alueen kaavoitusta kuin myös mahdollista muuta kehittämissuunnittelua. Maisemaselvityksessä kartoitetaan alueen maisemarakenne, maisemakuvaltaan tärkeät kokonaisuudet, maiseman solmukohdat, merkittävät näkymäsuunnat, maiseman ja kulttuuriympäristön kannalta arvokkaat alueet ja kohteet sekä mahdolliset maisemahäiriöt. Tavoitteena on, että maankäytön toimenpiteet eivät vaikuta kielteisesti nykyiseen miljööseen vaan vahvistavat alueen maisemakuvaa ja kulttuurihistoriallisia arvoja.

Maisemaselvityksen on laatinut Keuruun kaupungin hankintapäätöksellä Keski-Suomen maa- ja kotitalousnaisten / ProAgria Keski-Suomen maisema-asiantuntija Kirsi Koskela.

1.2 Selvitysalue

Selvitysalue kattaa Keuruun keskustaajaman lähialueineen ja se on pinta-alaltaan noin 40 neliökilometriä (km²). Aluerajaus on esitetty kuvassa 1. Selvitysalueeseen kuuluvat Ketvelniemen, Otavan, Mustasaaren, Melonsaaren, Kirkkosaaren, Kivelän, Yliahon ja Sysivuoren alueet sekä Keurusselän ranta aina Hotelli Keurusselän ympäristöön asti.

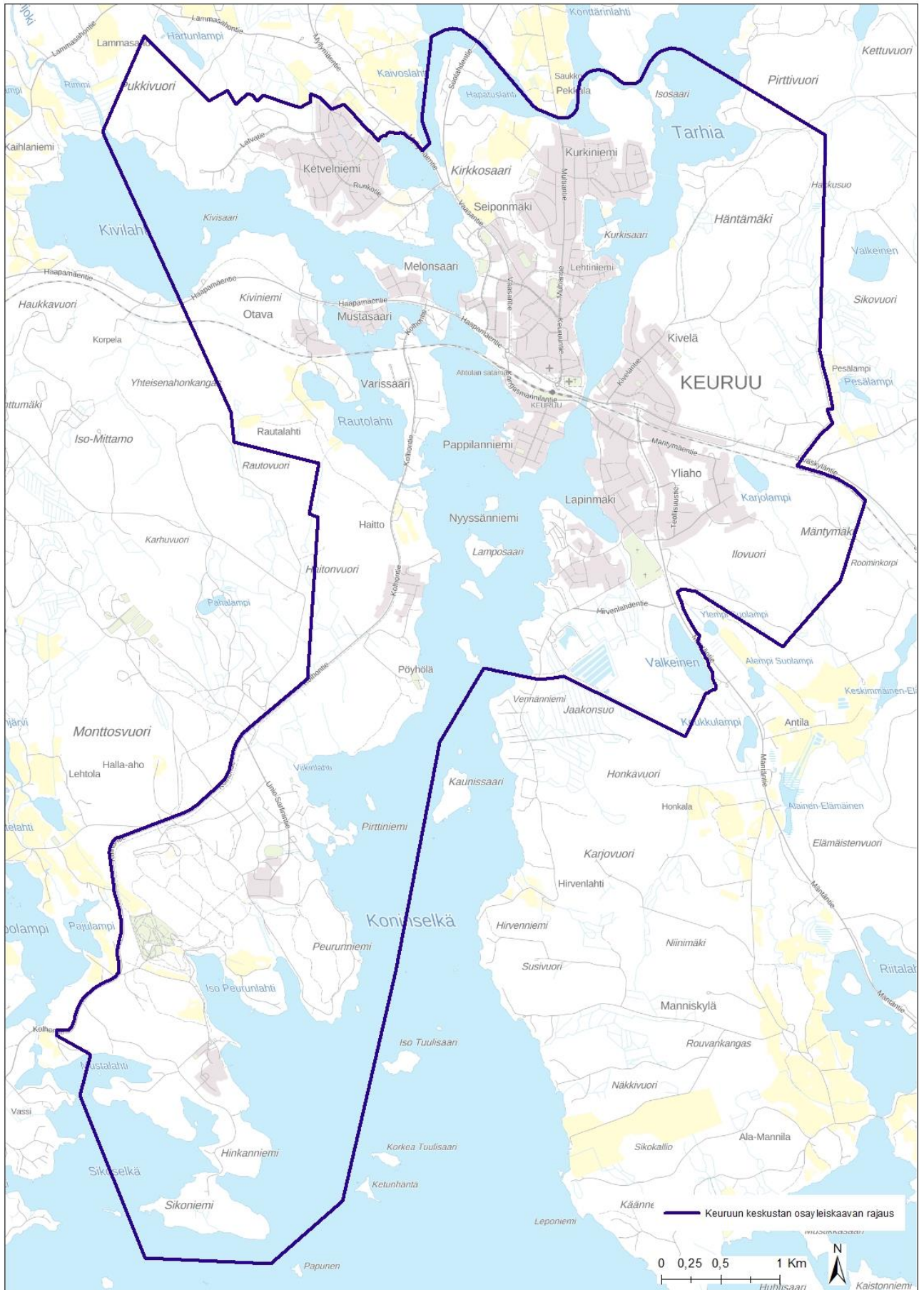
Selvitysalueella on voimassa Keski-Suomen tarkistettu maakuntakaava (2018) sekä Keuruun kaupungin oikeusvaikutuksettomat yleiskaavat Keurusselän rantaosayleiskaava (1980) ja Keskustan osayleiskaava (1991).

2. Menetelmät ja aineistot

Maisemaselvityksen lähtöaineistona on käytetty alueelle laadittuja selvityksiä rakennetun kulttuuriympäristön, maisema-alueiden, rakennusten ja muinaisjäännösten osalta sekä Keuruun kulttuuriympäristöohjelmaa (Savolainen ym. 2006). Lisäksi hyödynnettiin Museoviraston, Keski-Suomen liiton, Suomen ympäristökeskuksen ja Geologian tutkimuskeskuksen paikkatietoaineistoja sekä Maanmittauslaitoksen kartta-, ortoilmakuva- ja korkeusmalliaineistoja.

Lähtötietoja on täydennetty ja kohdennettu maastohavainnoilla selvitystyön yhteydessä. Maastokäynti on tehty alueelle lokakuussa 2018.

Lähtöaineiston ja maastokäynnin pohjalta on laadittu selvitysalueen maisema-analyysi. Analyysissä selvitetään alueen maisemarakennetta ja maisemakuvaa sekä kulttuurihistoriallisten arvojen kannalta merkittäviä alueita ja kohteita. Analyysistä saatujen tulosten pohjalta arvioidaan miten selvitysalueen maiseman ja kulttuuriympäristön arvoja voidaan suojella ja huomioida aluesuunnittelussa.

Kuva 1. Keuruun keskustan osayleiskaavan aluerajaus. (Taustakartta Maanmittauslaitos.)

3. Maisemarakenne

Maisemarakenne muodostuu maiseman perustekijöiden keskinäisestä suhteesta ja vaihtelusta, jossa maiseman solmukohdat ja maamerkit jäsentävät maisemaa. Maisemarakenteen perusosia ovat maa- ja kallioperä, ilmasto, vesi, elollinen luonto ja kulttuuriympäristö.

Keuruu kuuluu ympäristöministeriön maisema-alue työryhmän vuonna 1993 laatimassa maisemamaakuntajaossa Hämeen viljely- ja järvimaahan ja tarkemmin Pohjois-Hämeen järvisuutuun. Alue on Hämeen viljelysmaiden vaihteluvyöhykettä kohti Suomenselkää. Maasto on vaihtelevaa, siinä vuorottelevat kalliit, moreenimuodostumat ja harjujaksot, järvet, joet ja lammet, metsät ja suot. Kyläasutus on ollut harvaa ja muodostunut pääosin yksinäistaloista. Viljelykset ovat sijoittuvat usein vesien äärelle ja talot ovat sijainneet hieman ylempänä. Peltoaukeita luonnehtii kumpuilu ja aaltoilu. Vesireitit ovat tarjonneet kulkureitin eränkävijöille, kauppiaille, kirkkokansalle ja puutavaralle.

Keuruun keskustamaiseman merkittävin piirre ovat vesistöt ja sen rannoille rakentunut asutus (kuva 2). Keskustan ydinosa sijoittuu Kirkkosaareksi kutsuttuun saareen (kuva 3 ja 4). Asutusalueita on myös Pöyhölässä, Melonsaaressa, Mustasaaressa, Ketvelniemessä sekä Jyväskylätien pohjois- ja eteläpuolella. Lisäksi keskeinen rakennetun ympäristön alue on selvitysalueen eteläosassa olevan entisen varuskunnan ja lomahotellin laaja kokonaisuus. Merkittävät teollisuuden ja tuotannon alueet ovat Varissaaren voimalaitosalue, Otavan kirjapainokylä, Sysivuoren puhdistamo sekä Yliahon ympäristön pienet tuotanto- ja varastorakennukset. Selvitysalueella ei sijaitse laajoja maataloustuotannon alueita mutta joitakin peltoja on (kuva 5). Huomattava tekijä maisemassa ovat maaliikenneväylät eli keskustaa halkova rautatie sekä valtatie 23 ja 58. Rakentamaton alue on pääasiassa havupuuvältaista sekametsää.

Kuva 2. Näkymä satamasta. Kuva: Kirsi Koskela

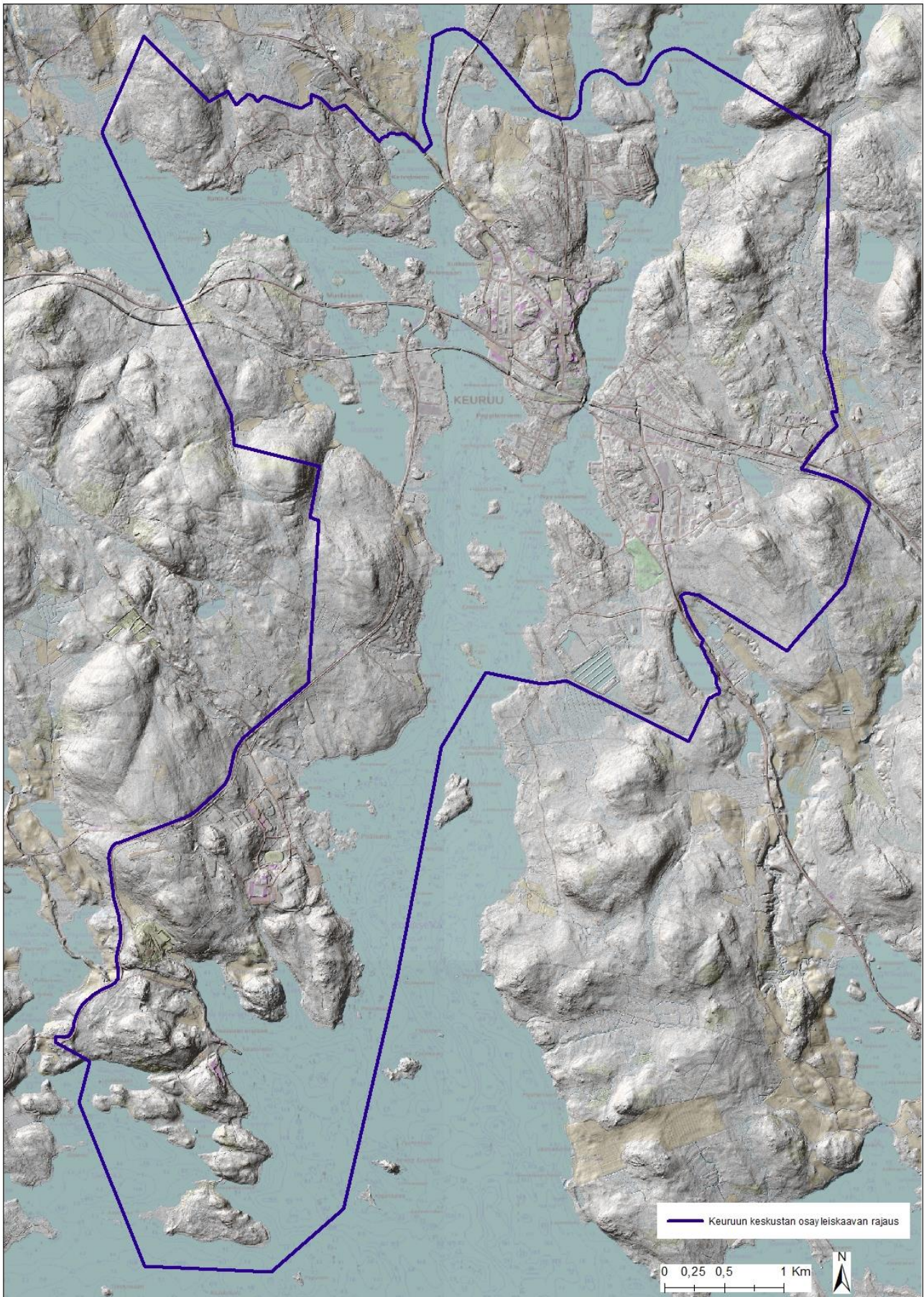
Kuva 3. Keskustan katunäkymä. Kuva: Kirsi Koskela

Kuva 4. Vanhan Keuruun katukuvaa. Kuva: Kirsi Koskela

Kuva 5. Peltoaukea Kirkkosaaressa. Kuva: Kirsi Koskela

Kuva 6. Osayleiskaavoitusalueen topografia, vinovalovarjorasteri. (Taustakartta Maanmittauslaitos.)

3.1 Luonnonpiirteet

3.1.1 Topografia

Keskustan osayleiskaava-alue on topografialtaan rikkonaista ja monimuotoista (kuva 6). Keskustaajama sijaitsee suunnittelualan pohjoisosassa Keurusselän rannalla ympäristöään matalammalla. Keurusselän rantoja ympäröivät korkeammat nousut ja selänteet, joiden lakialueet nousevat 150–170 mmpy. Korkeimmat alueet sijoittuvat kaavoitusalueen eteläosaan Keurusselän liikuntapuiston ympäristöön. Lisäksi selvitysalueen koilliskulmassa nousee Häntämäki 178 mmpy.

3.1.2 Maa- ja kallioperä

Selvitysalueen maaperä on pääosiltaan hiekkamoreenia. Alueen pohjoisosan poikki kulkee luode-kaakko-suunnassa hiekkaharju, joka on osa Jämsänkoskelta Keuruun kautta Multialle ulottuvaa harjujaksoa. Samansuuntainen harju kulkee myös pienimuotoisena alueen eteläosassa. Hiekkaharjun ympärillä ja matalammilla alueilla on hietaa. Korkeimmat alueet ovat kalliomaata. Kallioperä on Svekofennistä kallioperää ja syntynyt proterotsooisella kaudella. Valtaosa alueen syväkivistä on graniitteja, granodioriitteja ja tonaliitteja. Ne kiteytyivät Svekofennisen vuorijonopoimutuksen (orogeenian) aikana noin 1 900–1 800 miljoonaa vuotta sitten.

3.1.3 Vesistöt

Selvitysalue sijaitsee Keurusselän rannoilla. Keurusselkä -järvi on osa Kokemäenjoen valuma-aluetta. Laaja Koninselkä hallitsee alueen eteläosaa ja Keuruun taajama levittäytyy Kivilahden ja Tarhian ympärille. Siellä täällä on pieniä jokia ja lampia mutta suuret lasku-uomat puuttuvat. Selvitysalueen poikki kulkevien harjujaksojen yhteydessä esiintyy pohjavesiä. Selvitysalueella ei ole merkittäviä suoalueita.

3.2 Kulttuuriympäristö

3.2.1 Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet

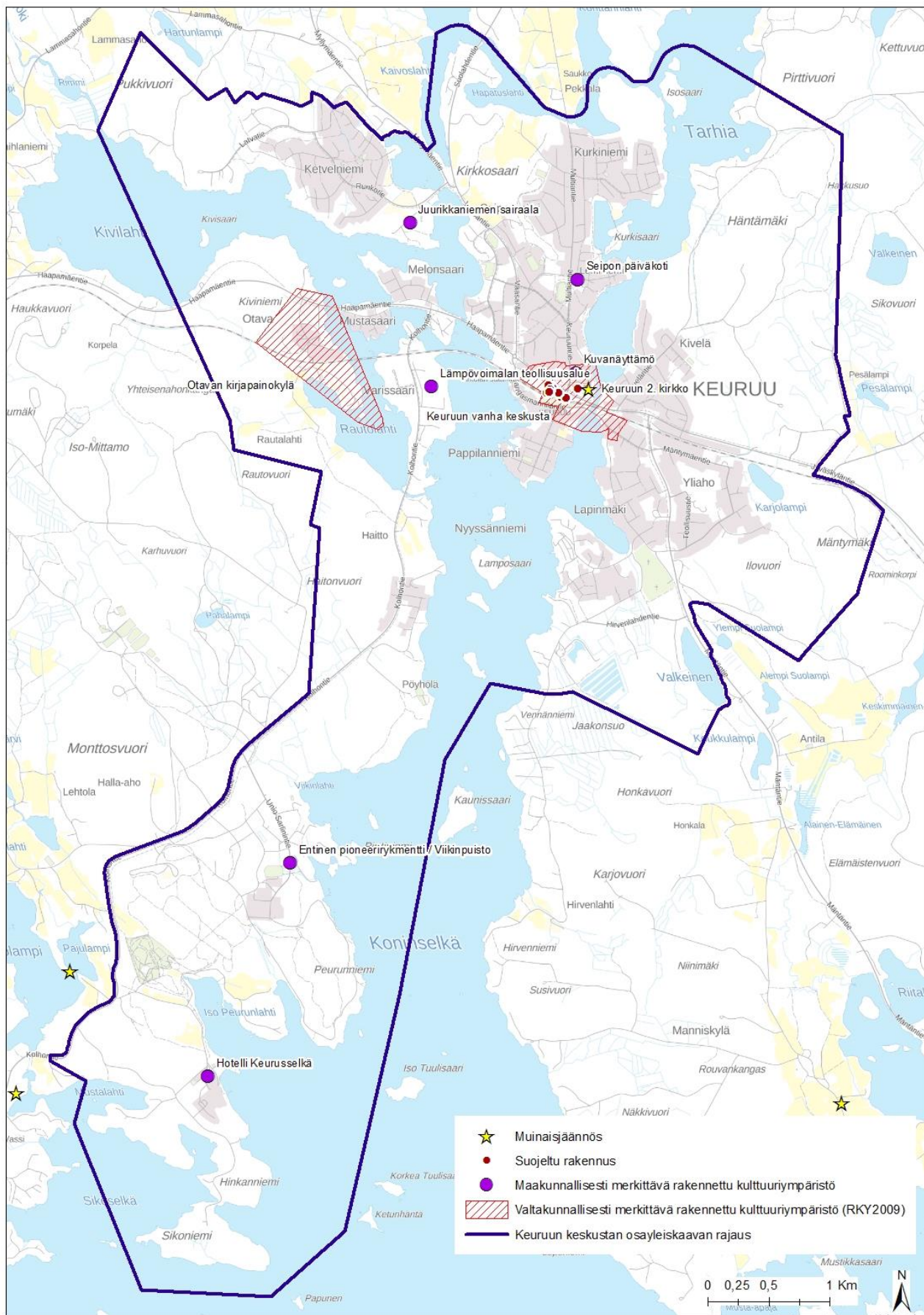
Suomessa on 156 valtakunnallisesti arvokasta maisema aluetta. Ne ovat maaseutumme edustavimpia kulttuurimaisemia, joiden arvo perustuu monimuotoiseen kulttuurivaikutteiseen luontoon, hoidettuun viljelymaisemaan ja perinteiseen rakennuskantaan. Alueet valittiin valtioneuvoston periaatepäätöksellä vuonna 1995. Alueiden päivitysinventointi suoritettiin vuosina 2010–2014 ja tällä hetkellä valmistellaan alue-ehdotuksia valtioneuvoston periaatepäätöstä varten.

Selvitysalueella ei sijaitse valtioneuvoston vuoden 1995 periaatepäätöksellä valtakunnallisesti arvokkaaksi osoitettuja maisema-alueita eikä maisema-alueita, jotka olisivat ehdolla valtakunnallisesti arvokkaiksi päivitysinventoinnin myötä.

3.2.2 Maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet

Maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet edustavat esimerkillisesti maakunnalle tai maakunnan osalle tyypillistä tai erityistä kulttuurimaisemaa. Ne kuvastavat oman maakuntansa monimuotoisuutta ja identiteettiä erityisen hyvin. Keski-Suomen maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet inventoitiin ensimmäisen kerran vuonna 1995. Ensimmäinen päivitysinventointi tehtiin Keski-Suomen maakuntakaavan laatimisen yhteydessä vuonna 2005. Kohdeluettelo arvoluokkineen ja rajauksineen tarkistettiin uudelleen valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointien ja Keski-Suomen maakuntakaavan tarkistuksen yhteydessä vuosina 2014–2015.

Selvitysalueella ei sijaitse maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita.

Kuva 7. Selvitysalueella sijaitsevat merkittävät kulttuuriympäristökohteet. (Taustakartta Maanmittauslaitos.)

3.2.3 Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009)

RKY on Museoviraston laatima ja valtioneuvoston vuonna 2009 vahvistama inventointi merkittävästä rakennetusta kulttuuriperinnöstä. Valtakunnalliseen inventointiin valitut kohteet antavat alueellisesti, ajallisesti ja kohdetyypeittäin monipuolisen kokonaiskuvan maamme rakennetun ympäristön historiasta ja kehityksestä. Kohteet käsittävät yleensä laajempia kokonaisuuksia kuin yksittäisiä rakennuksia ja voivat ulottua jopa yli kuntarajojen.

Selvitysalueella sijaitsee kaksi valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009) (kuva 7): *Otavan kirjapainokylä* ja *Keuruun vanha keskusta*.

Otavan kirjapainokylä on ainutlaatuinen esimerkki maaseudulle rakennetusta kirjapainolaitoksesta ja sen asuinyhdyskunnasta. 1950-luvun alkupuolen kirjapaino asuntoalueineen kuvaa suomalaista teollisuuden synnylle luonteenomaista tapahtumasarjaa sekä jälleenrakennuskauden rakentamistapaa. Pääosa Otavan rakennuksista on arkkitehti W.G. Palmqvistin käsialaa. Otavan asuinrakennukset ovat puisia tyyppitaloja ja järjestetty hierarkisesti alueen läpi kulkevan raitin varrelle (kuva 8). Alueen pohjoisreunalla on Otavan kirjailijan Olavi Paavolaisen rakennuttama huvilarakennus.

Kuva 8. Otavan kirjapainokylän asuinrakennuksia 1950-luvulta. Kuva: Kirsi Koskela

Kuva 9. Keuruun vanha kirkko. Kuva: Kirsi Koskela

Kuva 10. Rautatieasema-alue. Kuva: Kirsi Koskela

Keuruun vanhassa keskustassa on poikkeuksellisen merkittävää 1700- ja 1800-luvun rakennuskantaa. Keuruun vanha puukirkko on rakennettu 1750-luvulla ja kirkkoa ympäröi hautausmaa kiviaitoinen (kuva 9). Keuruun uusi uusgoottilainen tiilikirkko on valmistunut 1890-luvun lopussa. Kirkkomaisema-alueeseen kuuluu myös Kangasmannilan kirkkoherranpappila piharakennuksineen. Rautatieasema-alue (kuva 10) sijaitsee valtatie ja Haapamäki-Jyväskylä -radan välissä. Asemarakennus valmistui 1897 ja aseman asuinalueella on säilynyt lisäksi mm. ratamestarin talo. Keuruun asema on valtakunnallisesti merkittävien rautatieasema-alueiden säilyttämisestä ja suojelusta tehtyyn sopimukseen (1998) kuuluva kohde. Lisäksi vanhan keskustan alueella on merkittävää hallinto- ja liikekeskustan rakennuskantaa 1900-luvun alkupuolelta. Rakennuskantaan kuuluu mm. sukkatehdas, omakotiasutusta, entinen Keuruun kunnantalo ja liikehuoneistoja.

3.2.4 Maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt

Maakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön kohteet edustavat keskisuomalaista rakennuskantaa eri aikakausilta. Laajuudeltaan kohteet vaihtelevat yksittäisistä rakennuksista ja miljöistä suurempiin aluekokonaisuuksiin. Merkittävissä rakennetuissa kulttuuriympäristöissä päähuomio on arvokkaassa rakennusperinnössä, mutta alueilla ja kohteilla on usein myös kaupunki- tai kyläkuullinen merkitys.

Kohteiden sisällölliset kuvaukset ja kohdevalinnat perustuvat vuosina 2003 ja 2016 valmistuneisiin maakunnallisiin rakennetun kulttuuriympäristön selvityksiin, eri viranomaisten rekisteri- ja inventointiaineistoihin ja empiiriseen kenttätööhön. Uusin inventointiaineisto on vuonna 2015 valmistunut modernin rakennusperinnön inventointi.

Maakunnallisesti merkittäviä rakennettuja ympäristöjä sijaitsee selvitysalueella kuusi. Ne käsittävät sekä yksittäisiä rakennuksia että laajempia rakennuskokonaisuuksia. Kohteen perässä oleva numerointi viittaa Keski-Suomen maakuntakaavan alueluetteloon ja tarkemmat kuvaukset ovat luettavissa maakuntakaavan liitetystä kohdeluettelosta.

- *Hotelli Keurusselkä (231) (kuva 11)*
- *Juurikkaniemen sairaala (235) (kuva 12)*
- *Keuruun entisen pioneerirykmentin moderni rakennettu kulttuuriympäristö / Viikinpuiston yritysalue (238)*
- *Kuvanäyttämö (239)*
- *Lämpövoimalan teollisuusalue (entinen TIWI:n alue) (240) (kuva 13)*
- *Seipon päiväkot (256)*

3.2.5 Perinnemaisemat

Perinnemaisemat ovat alkutuotannon tai muiden varhaisten elinkeinojen ja niihin liittyvien toimintojen kautta muotoutuneita maisemia. Perinnemaisemat jaetaan perinnebiotooppeihin ja rakennettuihin perinnemaisemiin. Perinnebiotooppeja ovat erilaiset niityt, kedot ja nummet sekä metsälaitumet, hakamaat, kasket ja lehdesniityt. Rakennettuun perinnemaisemaan kuuluvat rakennukset, rakennetut alueet ja erilaiset rakenteet.

Keski-Suomen vuoden 2015 inventointitilanteen mukaan selvitysalueella ei sijaitse arvokkaita perinnemaisemia tai perinnebiotooppeja.

Kuva 11. Hotelli Keurusselkä. Kuva: Kirsi Koskela

Kuva 12. Juurikkaniemen sairaalan päärakennus. Kuva: Kirsi Koskela

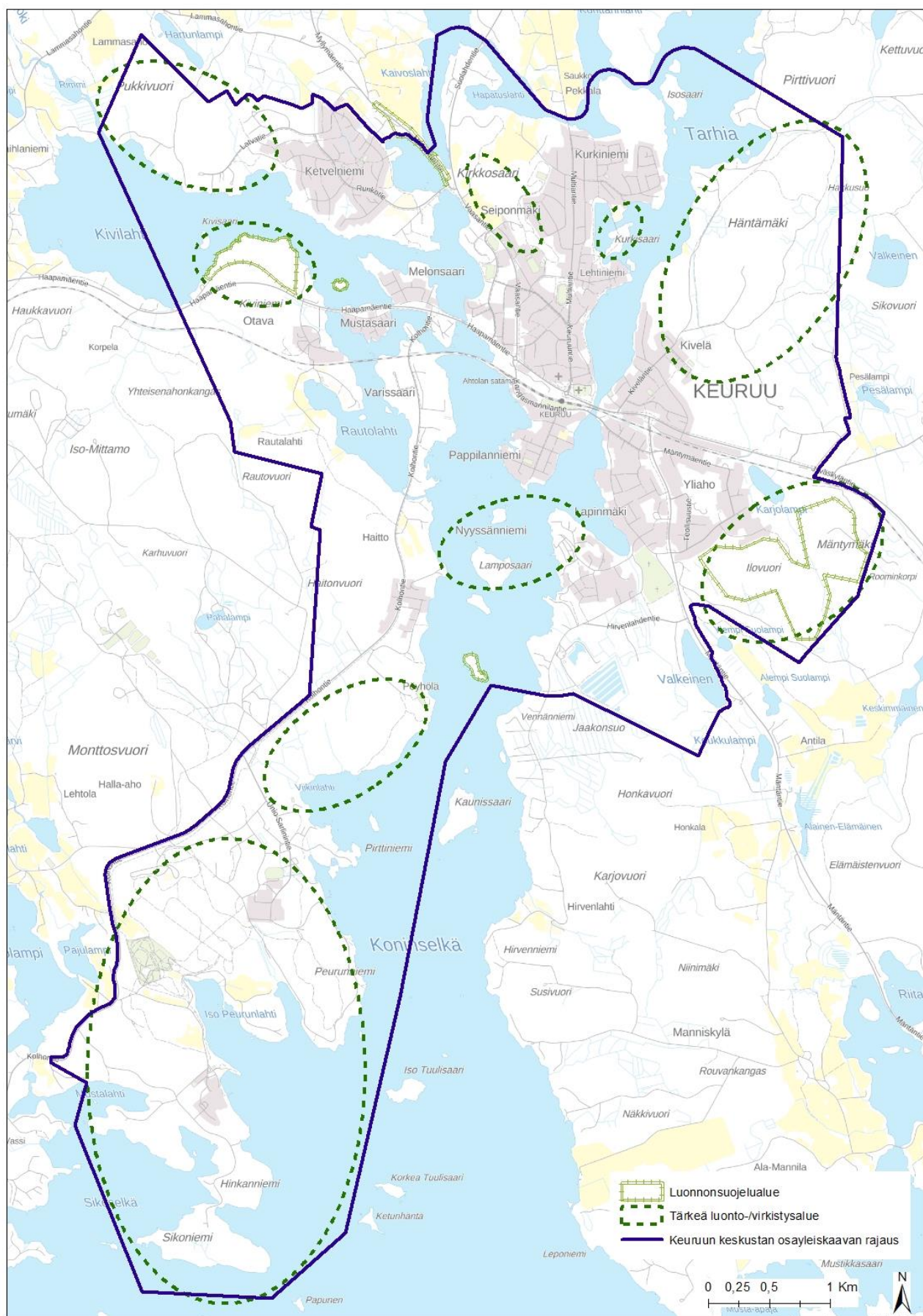
Kuva 13. Varissaaren Lämpövoimalan teollisuusalue. Kuva: Kirsi Koskela

3.2.6 Muinaisjäännökset

Kiinteät muinaisjäännökset on Suomessa suojeltu muinaismuistolailla (295/1963). Muinaisjäännökset ovat maassa tai vedessä säilyneitä muistoja menneistä sukupolvista.

Selvitysalueella on yksi muinaisjäännös: *Keuruun 2. kirkko* (kohdetunnus 1000003594). Paikalla on havaittavissa rakennuksen perustus, joka perimätiedon mukaan kuuluu Keuruun 2. kirkolle. Kirkko oli käytössä vuosina 1656–1758.

Selvitysalueelta on tehty kaksi kivilauteen ajoittuvaa irtolöytöä. Päkäristä Lapinsalmen itärannalta on löydetty vasarakirves (KM 1635:1) ja Ketveleenlahden rannalta kaksoiskourutaltta (KM 10979:1). Muinaisjäännösinventoinnissa kummaltakaan alueelta ei ole tehty havaintoja kiinteästä muinaisjäännöksestä. Lisäksi Ketvelniemestä Juurikkaniemen kärjestä on havainto historiallisen ajan liistekatiskasta, joka on määriteltävä mahdolliseksi muinaisjäännökseksi (kohdetunnus 2636).

Kuva 14. Selvitysalueella sijaitsevat keskeiset luonto- ja virkistysalueet. (Taustakartta Maanmittauslaitos.)

3.3 Luonto- ja virkistysalueet

Selvitysalueella on kolme luonto- ja virkistysarvoiltaan erityisen monipuolista kokonaisuutta (kuva 14). Näillä alueilla yhdistyvät luonnonsuojelualue, luontopolku ja ulkoilureitistöt:

- *Ketvelniemessä* kulkee Hartunlammen luontopolku ja alueella on lähiliikuntapuisto monipuolisina ulkoilumahdollisuuksineen. Lisäksi lähistöllä sijaitsee Ketveleen harjukankaan luonnonsuojelualue.
- *Ilovuori-Mäntymäki* on luonnonsuojelualue ja alueella kulkee luontopolku sekä muita ulkoilureittejä.
- *Entisen varuskunnan ja lomahotellin alueella* sijaitsevat sekä Keurusselän liikuntapuisto (kuva 15) monipuolisine ulkoilumahdollisuuksineen että Hinkanniemen luontopolku.

Muita merkittäviä luonto- ja virkistysalueita ovat Pöyhölän ympäristö, Kiviniemen luonnonsuojelualue, keskustan liikuntapuisto, Kivelän ulkoilualue (kuva 16) sekä Kurkisaari ja Tarhian ranta (kuva 17).

Kuva 15. Keurusselän liikuntapuisto tarjoaa monipuoliset ulkoilumahdollisuudet. Kuva: Kirsi Koskela

Kuva 16. Kivelän ulkoilualue. Kuva: Kirsi Koskela

Kuva 17. Kurkisaaren perhepuisto. Kuva: Kirsi Koskela

3.4 Maisemahäiriöt

Selvitysalueen maisemahäiriöinä voidaan pitää teollisuus- ja varastoalueita erityisesti Yliahon alueella sekä Sysivuoren puhdistamoa. Kohteet ovat havaittavissa hyvin lähimaisemassa mutta rakennusten keskittyminen pienelle alueelle ei merkittävästi haittaa laajempaa maisemakuvaa. Myös kasvillisuus peittää alueita jonkin verran. Lisäksi Varissaaren Lämpövoimalan alue (kuva 13) voidaan lukea maisemahäiriöksi vaikka sillä onkin kulttuurihistoriallista arvoa. Alue on näkyvä osa Keuruun keskustan maisemakuvaa.

4. Maiseman ja kulttuuriympäristön arvojen huomioiminen alueen kehittämisessä

Maisemaselvityksen tuloksena Keuruun keskustan osayleiskaava-alueelta voidaan nostaa esiin tiettyjä maisemallisia kokonaisuuksia ja kulttuuriympäristökohteita, jotka on hyvä huomioida alueen jatkosuunnittelussa. Kulttuurihistoriallisten ja muiden arvojen lisäksi alueilla on piirteitä, joita kehittämällä voidaan parantaa ympäristön laatua ja ihmisten hyvinvointia sekä vahvistaa alueen identiteettiä ja tunnistettavuutta.

Selvitysalueen maisemalliset arvot rakentuvat valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen yhteyteen. Näitä kokonaisuuksia ovat: Keuruun vanha keskusta, Otavan kirjapainokylä, Varissaaren Lämpövoimalan teollisuusalue, Juurikkaniemen sairaala-alue sekä entisen varuskunnan ja lomahotellin ympäristö. Alueiden suunnittelussa on otettava huomioon kulttuurihistoriallisesti ja/tai arkkitehtonisesti arvokkaan rakennetun ympäristön kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti. Alueiden käyttöä on ohjattava siten, ettei näitä arvoja heikennetä tai merkittävästi muuteta. Tämä koskee sekä yksittäisiä rakennuksia että laajempia miljöökokonaisuuksia. Lisäksi maankäytön suunnittelussa tulee erikseen huomioida vanhassa keskustassa sijaitsevan muinaisjäännöksen ympäristö ja turvata kohteen säilyminen.

Vanhan ja arvokkaan rakennuskannan sekä maisemakuvallisesti tärkeiden rakennusten läheisyydessä rakentamispaiikat ja rakennukset on suunniteltava siten, että ne ovat sopusoinnussa olemassa olevien rakennusten ja maiseman kanssa. Erityistä huomiota tulee kiinnittää rakennusten arkkitehtuuriin, massoitteeluun, korkeuteen, materiaalivalintoihin sekä värimaailmaan. Myös muut toiminnot on toteutettava ympäröivän maiseman ehdoilla.

Selvitysalueen edustavimmat niitty- ja viljelyalueet tulisi säilyttää avoimena. Viljely- ja laidunkäytön lisäksi alueet sopivat myös esimerkiksi maisemapelloiksi. Pelto- ja niittyalueiden metsittämistä ei suositella.

Selvitysalueella sijaitsee useita luontokohteita, virkistysmetsiä ja liikuntapuistoja, joista tärkeimpinä kokonaisuuksina voidaan pitää Keurusselän, Kivelän, Kurkisaaren ja Ketvelniemen ympäristöjä. Alueet ovat merkittäviä sekä virkistys- että luontoarvojensa puolesta, joten niiden rakentamista tulee välttää ja sen sijaan keskittyä tukemaan ja kehittämään nykyistä toimintaa. Lisäksi selvitysalueella sijaitsevat luonnonsuojelualueet tulee huomioida kaavoituksessa niin, ettei niiden arvoja heikennetä ympäröivällä rakentamisella.

Keuruun keskusta-alueen omaleimaisin piirre on Keurusselän vesistö ja rannat. Rannoilta on näkyvyys vastarannalle tai näkymä jatkuu kauemmas järvenselälle. Sen vuoksi rantamaisemien kehittämiseen, suunnitteluun ja hoitoon tulee kiinnittää erityistä huomiota. Avoin järvimaisema sekä rantojen rakentamattomuus ovat piirteitä, joita on hyvä vaalia selvitysalueen kaavoituksessa. Vesistöt ovat tärkeitä virkistysalueita, joten rantojen suunnittelua tulee toteuttaa myös vesillä liikkuvien näkökulmasta. Lisäksi Keurusselän ekologisen tilan ylläpitäminen ja parantaminen on huomioitava jatkosuunnittelussa.

Lähteet

Geologia.fi. Suomen kallioperä. <kielo.luomus.fi/uusigeo/index.php/2018/04/25/suomen-kalliopera/> Viitattu 16.10.2018.

Horppila-Jämsä, L. & Salminen, M. 1996. *Keski-Suomen maakunnallisesti arvokkaat kulttuurimaisema-alueet*. Keski-Suomen liitto.

Keski-Suomen liitto. Keski-Suomen maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt 2016. <[www.keskisuomi.fi/filebank/25246-MAAKUNNALLISESTI_MERKITTAVAT_RAKENNETUT_KULTTUURIYMPARISTOT_2016_\(15_8_2017\).pdf](http://www.keskisuomi.fi/filebank/25246-MAAKUNNALLISESTI_MERKITTAVAT_RAKENNETUT_KULTTUURIYMPARISTOT_2016_(15_8_2017).pdf)>

Keski-Suomen liitto. Keski-Suomen tarkistettu maakuntakaava. <www.keskisuomi.fi/maakuntakaavantarkistus> Viitattu 16.10.2018.

Keski-Suomen Liitto. Keski-Suomen valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet 2016. <www.keskisuomi.fi/filebank/24753-KS_maisemainventointi_raportti_lopullinen_2016.pdf>

Keuruun kaupunki. Kaavoitus. <www.keuruu.fi/asukkaat/asuminen-ja-rakentaminen/kaavoitus> Viitattu 16.10.2018.

Keuruun kaupunki. Liikunta ja ulkoilu. <www.keuruu.fi/asukkaat/liikunta-ja-vapaa-aika/liikunta-ja-ulkoilu> Viitattu 17.10.2018.

Keuruun kaupunki. Tärkeimmät virkistysalueet ja -reitit. Kyselyn tulokset. <www.keuruu.fi/images/kaavoituspalvelut/dokumentit/Keskustan_osayleiskaava/Kyselyn_tulokset_ja_kartat.pdf> Viitattu 17.10.2018.

Muhonen, M. 2005. *Keski-Suomen maakunnallinen maisemaselvitys. Maisemallinen osa-aluejako*. Keski-Suomen ympäristökeskus.

Muinaismuistolaki 295/196. Finlex. <www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1963/19630295> Viitattu 16.10.2018.

Museovirasto. Muinaisjäännösrekisteri. <www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/> Haettu 16.10.2018.

Museovirasto. Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY 2009. <www.rky.fi> Viitattu 16.10.2018.

Mussaari, M., Koskinen, M. & Horppila-Jämsä, L. *Keski-Suomen maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden ja perinnemaisemien päivitys- ja täydennysinventointi (2004–2005)*. Keski-Suomen Ympäristökeskus.

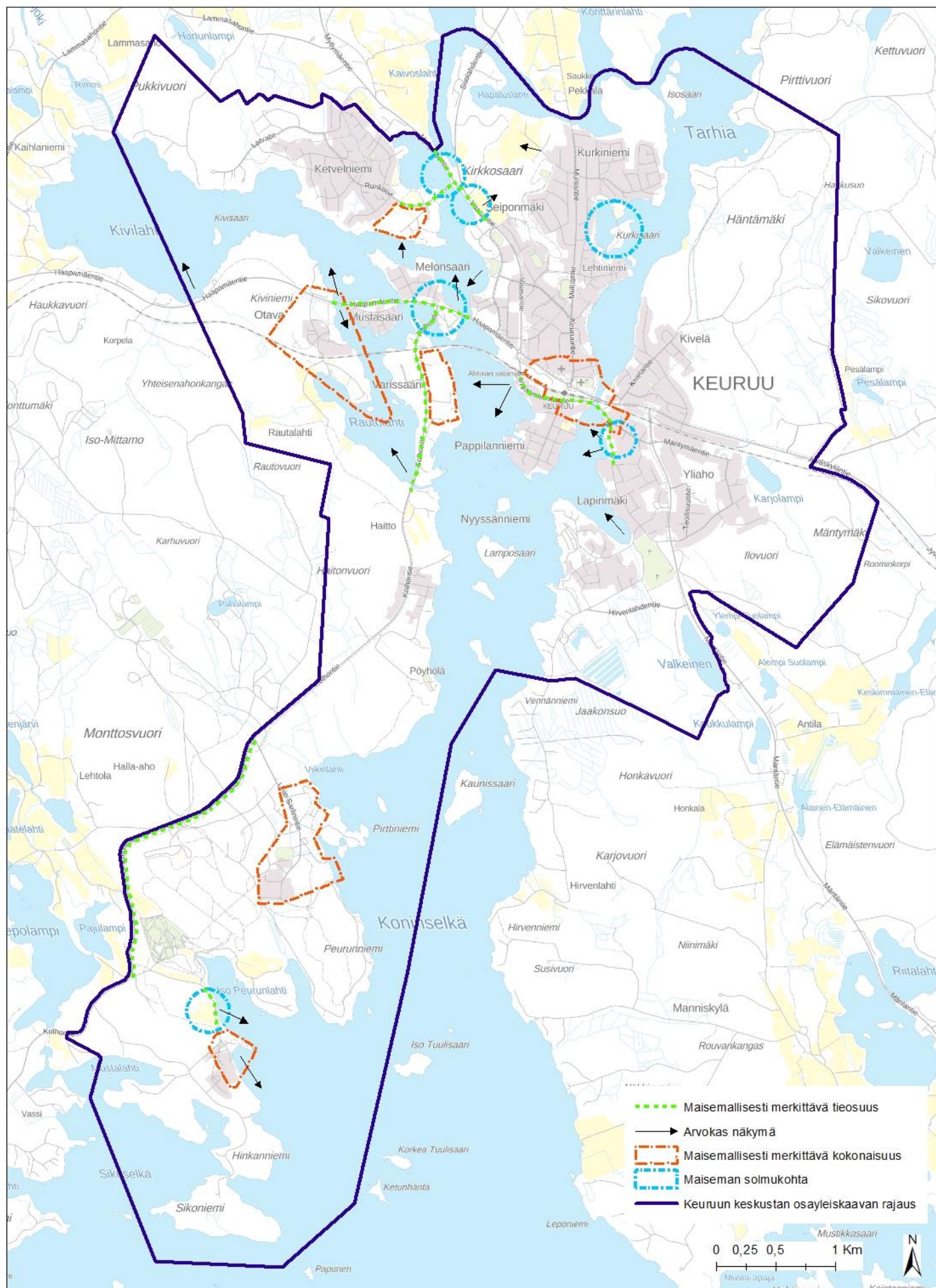
Savolainen, V., Kolehmainen, M. & Muhonen, M. 2006. *Ikkuna kotiseudulle. Keuruun kulttuuriympäristöohjelma*. Keski-Suomen ympäristökeskus.

Ympäristöministeriö. 1993. *Maisema-aluejärjestelmän mietintö Osa I, Maisemanhoito*. Ympäristöministeriön mietintö 66/1992.

Ympäristöministeriö. 1993. *Maisema-aluejärjestelmän mietintö Osa II, Arvokkaat maisema-alueet*. Ympäristöministeriön mietintö 66/1992.

Äijälä, Nina. 2011. *Keuruun keskusta – Rakennusinventointiraportti*. Keski-Suomen museo. <www.keuruu.fi/images/kaavoituspalvelut/dokumentit/Keskustan_osayleiskaava/Taustamateriaali/Keuruun_keskusta_rakennusinventointi.pdf> Viitattu 16.10.2018.

Liite 1. Maisema-analyysi

Keski-Suomen maa- ja kotitalousnaiset / ProAgria Keski-Suomi

Kauppakatu 19 A, 40100 Jyväskylä

